

Gedeputeerde Staten**De Provinciale Staten van Zeeland**
T.a.v. de Voorzitter**onderwerp**
Stikstof**kenmerk**
19428794**behandeld door**
Drs. D.J.F.
Lagendijk
+31 118 631124**verzonden**

Middelburg, 22 oktober 2019

Geachte voorzitter,

Op 8 oktober 2019 hebben wij u een brief verstuurd (kenmerk 19427299) om u nader te informeren over de stand van zaken in het stikstof dossier. Teven stuurden wij daarbij de kamerbrief van minister Schouten mee (kamerbrief dd. 4 oktober, kenmerk DGNVLG-NP/19226115). In onze brief hebben wij aangegeven dat Gedeputeerde Staten beleidsregels hebben vastgesteld om de vergunningverlening in het kader van de Wet Natuurbescherming weer op gang te brengen. Deze beleidsregels zijn in nauw overleg met het rijk door alle twaalf provincies vastgesteld. Zoals u ongetwijfeld weet heeft de vaststelling van deze beleidsregels veel teweeg gebracht, met name in de agrarische sector. In voorliggende brief willen wij u nader informeren over hetgeen er de afgelopen weken is gebeurd, en over hoe wij als college hierin opereren.

Beleidsregels

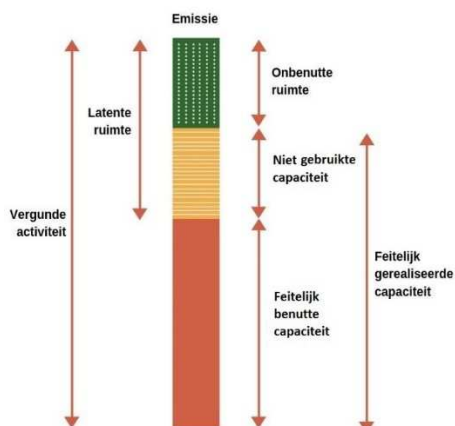
In onze vorige brief hebben wij uiteengezet wat de beleidsregels inhouden. Met het vaststellen daarvan hebben initiatiefnemers een kader waaraan hun vergunningaanvraag wordt getoetst. Dit is van belang om voor alle sectoren vergunningverlening mogelijk te maken. In de beleidsregels zijn mogelijkheden opgenomen voor intern- en extern salderen. Twee onderdelen uit de beleidsregels, die direct samenhangen met het extern salderen, blijken weerstand en vragen op te roepen in de agrarische sector:

- De verschillen in uitleg tussen de kamerbrief van minister Schouten en de provinciale beleidsregels.
- De koppeling van stikstof aan de dier- en fosfaatrechten.

Wij betreuen het ten zeerste dat er licht is ontstaan tussen de kamerbrief en de beleidsregels. De verschillen in definities zullen weggenomen moeten worden, zodat initiatiefnemers duidelijk weten waar ze aan toe zijn als ze gebruik willen maken van extern salderen. Provincies zijn samen met het Rijk op zoek naar juridisch houdbare regels. Wij willen daarbij niet strenger zijn dan het Rijk, en zullen de provinciale beleidsregels aanpassen zodra de juridische toets uitgevoerd is. Naar verwachting is dat uiterlijk 1 december afgerond.

Gebruik definities

Het verschil in definities zit in de begrippen “feitelijk gerealiseerd” en “feitelijk benut”. In onderstaande figuur wordt dit beeldend weergegeven.

De minister gaat uit van de definitie “feitelijk gerealiseerd”, de provincies van “feitelijk benut”. Bij extern salderen levert het saldogevend agrarisch bedrijf (het bedrijf wat stopt waardoor stikstofruimte vrij komt) stikstofruimte, wat de initiatiefnemer kan gebruiken om haar initiatief mogelijk te maken. Het is dan van belang welke uitgangssituatie van het saldo gevend bedrijf gehanteerd wordt. Omdat de Raad van State heeft bepaald dat de stikstof uitstoot omlaag moet, wat de commissie Remkes heeft bevestigd, is het van belang dat stikstofuitstoot zeker niet omhoog gaat wanneer er extern gesaldeerd wordt. Omdat provincies op basis van deze definities de vergunningen afgeven en dus ook eventuele juridische procedures zullen voeren, is het van belang zeker te weten dat de definitie uit de kamerbrief juridisch houdbaar zal zijn. De landsadvocaat is gevraagd deze toets uit te voeren.

Dier- en fosfaatrechten

Mede op verzoek van het Rijk, is er een artikel in de beleidsregels opgenomen over de koppeling van extern salderen met dier- en fosfaatrechten. Wetgeving op dat punt is een rijks verantwoordelijkheid. Wanneer er minder vee is, dan komen er rechten vrij. Deze kun je op verschillende wijzen inzetten. In de beleidsregels is nu opgenomen dat op het moment van stoppen deze rechten doorgehaald en ingenomen worden. Omdat de minister heeft aangegeven dat ze pas begin 2020 de wetgeving heeft aangepast, is opname in de provinciale beleidsregels bedoeld om in de tussenliggende periode handel in deze rechten tegen te gaan.

Tegelijkertijd zien we dat er in Zeeland sprake is van een mesttekort. Juist het beschikbaar houden van rechten kan een mogelijkheid zijn om kringlooplandbouw te realiseren.

Consequenties voor beleidsregels

Zoals gezegd willen wij niet strenger zijn dan het Rijk. Wij hechten er wel aan te benadrukken dat het voor agrarische ondernemers op dit moment überhaupt niet mogelijk is om gebruik te maken van extern salderen. Dit is immers pas mogelijk op het moment dat het rijk de wetgeving rond dier- en fosfaatrechten heeft aangepast.

Provincies en Rijk hebben daarom in het bestuurlijk overleg met de minister op donderdag 17 oktober afgesproken dat er een juridische toets plaats zal vinden op de te hanteren definities. Deze toets zal uiterlijk 1 december plaats hebben gevonden. Tot die tijd is het in het belang van vergunningverlening niet verstandig de beleidsregels te wijzigen of in te trekken. Dat zou immers direct ook consequenties hebben voor andere sectoren, en het zou meer verwarring creëren wanneer het na gereedkoming van de juridische toets, nogmaals zou moeten worden aangepast. Indien uit deze toets blijkt dat aanpassing nodig is, dan zullen we dat in overleg met provincies doen.

Drempelwaarde

Een instrument om vergunningverlening eenvoudiger te maken is het instellen van een drempelwaarde. Door de uitspraak van de Raad van State is ook de drempelwaarde komen te vervallen. Initiatieven die kunnen aantonen dat depositie onder een drempelwaarde blijft, behoeven dan geen vergunning. Dit ontlast initiatiefnemers en overheden. Wij zijn dan ook voorstander van een drempelwaarde. Om een

drempelwaarde te kunnen instellen is het echter nodig dat er stikstofruimte ontstaat. Bijvoorbeeld door het nemen van bronmaatregelen.

De minister heeft naar aanleiding van een motie over het instellen van een drempelwaarde geantwoord dat ze de Raad van State heeft gevraagd om voorlichting over het invoeren van een drempelwaarde. In haar kamerbrief van 15 oktober (kenmerk BPZ/19244215) schrijft zij dat ze de Raad van State om voorlichting heeft gevraagd over de voorwaarden waaronder in de Nederlandse context een drempelwaarde kan worden gehanteerd, zowel voor de kortere als de langere termijn. Tegelijk wordt tezamen met de bestuurlijke partners gewerkt aan een pakket van maatregelen waarmee een grenswaarde zou kunnen worden onderbouwd. Hierbij wordt ook gezien of ruimere grenswaarden, zoals deze in Duitsland gelden, in de Nederlandse context toegepast kunnen worden. Voor het einde van dit jaar wil het kabinet hier meer duidelijkheid over verschaffen.

Zeeuws kader

Vanuit Zeeland zijn wij in goed overleg met andere provincies en het Rijk om een landelijk uniform kader te creëren. Dit is vooral van belang voor een uniforme vergunningverlening. Tegelijkertijd moet er voldoende ruimte zijn voor het aanbrengen van maatwerk per provincie. Immers: de omvang van de veehouderij in Zeeland is niet te vergelijken met die in Oost-Nederland, en de omvang van de import van stikstof uit het buitenland is dat evenmin.

Wij zijn dan ook erg blij met de constructieve houding van de ZLTO in Zeeland. Op maandag 14 oktober hebben wij een goed gesprek gehad met een afvaardiging van de ZLTO en ZAJK. In een gezamenlijk statement, wat wij ook naar Provinciale Staten hebben gestuurd, hebben wij aangegeven hoe de agrarische sector en wij in dit dossier samen willen optrekken. Wij waarderen deze opstelling ten zeerste en hebben oog voor de specifieke situatie van de agrarische sector in Zeeland.

Tegelijkertijd hebben wij gemerkt dat ook de agrarische sector oog heeft voor de belangen van andere sectoren in Zeeland. Om gezamenlijk maatwerk te realiseren, staat er een ambtelijke externe werkgroep in de startblokken om te werken aan enerzijds uniforme lijnen in het behandelen van vergunningverlening en het delen van kennis daarvan, en anderzijds om vorm en inhoud te geven aan de gebiedsgerichte invulling van maatregelen.

In onze brief van 8 oktober hebben wij aangegeven hoe de stikstofverdeling over de sectoren in Zeeland is, en hoe zich dat verhoudt tot Nederland als geheel. Wij merken dat er de laatste weken veel vragen zijn over de manier van meten en modelleren van stikstofdepositie. Wij gaan ervan uit dat het model Aerius, wat alom wordt aangenomen als de best beschikbare techniek, het meest geschikt is. Uiteraard is een model afhankelijk van de input. Daarom zijn wij een aantal weken geleden in overleg getreden met het RIVM om een uitbreiding van het ammoniak meetnetwerk te bespreken. Afgesproken is dat het bestaande MAN (Meetnet Ammoniak Nederland) van 22 meetpunten in Zeeland met 6 meetpunten wordt uitgebreid.

Gebiedsgerichte aanpak

Veel is erop gericht om stikstof problematiek op te lossen via een gebiedsgerichte aanpak. Dat houdt in dat er geen of beperkte generieke landelijke maatregelen worden genomen, maar maatregelen worden genomen in die gebieden waar er een overbelaste situatie is op N2000 gebied. Wij zijn in gesprek met het Rijk wat er nodig is qua instrumenten en middelen voor het oppakken van onze rol als gebiedsregisseur. In Zeeland zijn de maatregelen die genomen kunnen worden beperkt. Des te belangrijker is het om bij een dergelijke aanpak zoveel mogelijk doelen tegelijkertijd te dienen. Wanneer hierbij gedacht zou worden aan het uitplaatsen van agrarische bedrijven, dan hanteren we daarbij de uitgangspunten die wij ook hanteren in het natuurbeleid. Één daarvan is het uitgangspunt van vrijwilligheid.

Externe samenwerking

Wij zijn van mening dat het stikstofdossier een maatschappelijk breed dossier is. Het beperkt zich niet tot één sector of overheid. Via een externe ambtelijke werkgroep willen we zorgen voor goede communicatie en kennisuitwisseling tussen sectoren en overheden. Op die manier kunnen we leren van elkaar en een uniforme aanpak te hanteren over heel Zeeland. Op dit moment hebben zich hiervoor enkele gemeenten, werkgevers, North Seaports, een adviesbureau en ZLTO gemeld. Ook aan natuurorganisaties, industrie en de recreatie wordt gevraagd hieraan deel te nemen. Tegelijk willen we dit ook bestuurlijk breed oppakken. Een bestuurlijke kopgroep, bestaande uit dezelfde sectoren, zal gevraagd sturing te geven in de gebiedsgerichte aanpak.

Op dit moment zien wij dat er nog veel vragen leven bij initiatiefnemers over de wijze van bijvoorbeeld vergunningverlening. Dit is begrijpelijk, ook al investeren gemeenten, adviesbureaus en koepelorganisaties in toelichtingen. Belangrijk is dat in de meeste gevallen de gemeente het eerste loket is voor de omgevingsvergunning. Het streven is dan ook om via de externe werkgroep ervoor te zorgen dat gemeenten goed zijn uitgerust om deze taak te vervullen. Een mogelijkheid zou kunnen zijn dat de externe werkgroep ook zorg draagt voor een goed vraag- en antwoord overzicht dat makkelijk toegankelijk is voor initiatiefnemers. Op de website van BIJ12 is hierover al veel informatie te vinden.

Tot slot

Wij gaan ervan uit dat wij u via deze brief afdoende hebben mee kunnen nemen in de stand van zaken in het stikstof dossier. Tegelijkertijd beseffen we dat de ontwikkelingen elkaar hierin snel opvolgen. Wij zijn van harte bereid om eventuele vragen en actuele ontwikkelingen met u te bespreken in de commissie strategische opgaven van 1 november 2019.

Met vriendelijke groet,

gedeputeerde staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris